

TEMAT PREZENTACJI:

Prawne aspekty finansowania sportu w Polsce
– zagadnienia wprowadzające

dr Jarosław Bączyk

Warszawa - 19/10/2021

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

INSTYTUT SPORTU
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

- *Finansowanie sportu ze środków publicznych. Zagadnienia wprowadzające*
- *Jednostki samorządu terytorialnego a Finansowanie sportu w ramach regulacji art. 27 w zw. z art. 28 Ustawa*
- *Sport profesjonalny i amatorski, a zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności*

*Finansowanie sportu ze środków
publicznych. Zagadnienia
wprowadzające*

Definiowanie sportu w kontekście pozyskiwania finansowania ze środków publicznych

Art. 68 ust 5 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997.97.483 t.j.)

władze publiczne popierają rozwój kultury fizycznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.

Definiowanie sportu w kontekście pozyskiwania finansowania ze środków publicznych

Art. 2 Ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o Sporcie (Dz.U. 2020 poz. 1133 t.j.)

1. Sportem są wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach.

1a. Za sport uważa się również współzawodnictwo oparte na aktywności intelektualnej, którego celem jest osiągnięcie wyniku sportowego.

2. Sport wraz z wychowaniem fizycznym i rehabilitacją ruchową składają się na kulturę fizyczną.

Definiowanie sportu w kontekście pozyskiwania finansowania ze środków publicznych

Art.7 ust. 1 pkt. 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

(Dz.U. z 2019 r. poz. 506, t.j.)

zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy.
W szczególności zadania własne obejmują sprawy kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych

ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz.U. Z 2019 r. poz. 847 t.j.) oraz rozporządzenie Ministra Sportu i Turystyki z dnia 25 września 2017 r. w sprawie przekazywania środków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1801).

Zgodnie z art. 86 ust. 4 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 847 t.j.) wydatki Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej są przeznaczone na przebudowę, remonty i dofinansowanie inwestycji obiektów sportowych, rozwijanie sportu wśród dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych, rozwój turystyki społecznej sprzyjającej aktywności fizycznej społeczeństwa oraz zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym w zakresie aktywności fizycznej

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz.305)

Art. 126 [Dotacje] Dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie niniejszej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.

Art. 221 [Zlecenie zadań publicznych i ich finansowanie]

1. Podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku mogą otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacje celowe na cele publiczne, związane z realizacją zadań tej jednostki, a także na dofinansowanie inwestycji związanych z realizacją tych zadań.

2. Zlecenie zadania i udzielenie dotacji następuje zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a jeżeli dotyczy ono innych zadań niż określone w tej ustawie - na podstawie umowy jednostki samorządu terytorialnego z podmiotem, o którym mowa w ust. 1.

3. Umowa, o której mowa w ust. 2, powinna określać:

- 1) szczegółowy opis zadania, w tym cel, na jaki dotacja została przyznana, i termin jego wykonania;
- 2) wysokość dotacji udzielanej podmiotowi wykonującemu zadanie i tryb płatności;
- 3) termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego;
- 4) tryb kontroli wykonywania zadania;
- 5) termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji;

6) termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji, nie dłuższy niż terminy zwrotu dotacji określone w niniejszym dziale.

4. Tryb postępowania o udzielenie dotacji na inne zadania niż określone w ustawie, o której mowa w ust. 2, sposób jej rozliczania oraz sposób kontroli wykonywania zleconego zadania określa, w drodze uchwały, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, mając na uwadze zapewnienie jawności postępowania o udzielenie dotacji i jej rozliczenia.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

z dnia 24 kwietnia 2003 r

Art. 4 ust .1 pkt. 17[Zakres zadań publicznych]

Sfera zadań publicznych, o której mowa w [art. 3 ust. 1](#), obejmuje zadania w zakresie wspieranie i upowszechniania kultury fizycznej

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057)

Art. 11-19a jako wspieranie zadania publicznego i powierzenie zadania publicznego odbywa się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert.

Jak podkreślił w swojej opinii Związek Powiatów Polskich, przegląd praktyki samorządowej wskazuje, iż samorządy stosują oba powyższe tryby finansowania klubów sportowych. Stosowanie przepisów napotyka niekiedy trudności lub bywa przedmiotem zastrzeżeń niektórych regionalnych izb obrachunkowych. Sprowadzają się one głównie do prawidłowego określenia w uchwale trybu udzielania dotacji oraz do adekwatności określonego przez jednostkę samorządu terytorialnego celu publicznego (z zakresu sportu) do zakresu zadania własnego, jakim jest „tworzenie warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjających rozwojowi sportu”

- *Jednostki samorządu terytorialnego a finansowanie sportu w ramach regulacji art. 27 w zw. z art. 28 Ustawa*

Art. 27 [Zadanie własne samorządu terytorialnego]

1. Tworzenie warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjających rozwojowi sportu stanowi zadanie własne jednostek samorządu terytorialnego.
2. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może określić, w drodze uchwały, warunki i tryb finansowania zadania własnego, o którym mowa w ust. 1, wskazując w uchwale cel publiczny z zakresu sportu, który jednostka ta zamierza osiągnąć.
3. Przepisy ustawy nie naruszają uprawnień jednostek samorządu terytorialnego do wspierania kultury fizycznej na podstawie przepisów odrębnych.

Art. 28 [Dotacja celowa dla klubów sportowych]

1. Klub sportowy, działający na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego, ~~niedziałający~~ w celu osiągnięcia zysku, może otrzymywać dotację celową z budżetu tej jednostki na podstawie uchwały, o której mowa w [art. 27 ust. 2](#), z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. [poz. 869](#), z późn. zm.¹⁾) w zakresie udzielania dotacji celowych dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych i ~~niedziałających~~ w celu osiągnięcia zysku.

2. Dotacja, o której mowa w ust. 1, ma służyć realizacji celu publicznego, o którym mowa w [art. 27 ust. 2](#), i może być przeznaczona w szczególności na:

- 1)
realizację programów szkolenia sportowego,
- 2)
zakup sprzętu sportowego,
- 3)
pokrycie kosztów organizowania zawodów sportowych lub uczestnictwa w tych zawodach,
- 4)
pokrycie kosztów korzystania z obiektów sportowych dla celów szkolenia sportowego,
- 5)
sfinansowanie stypendiów sportowych i wynagrodzenia kadry szkoleniowej
- jeżeli wpłynie to na poprawę warunków uprawiania sportu przez członków klubu sportowego, który otrzyma dotację, lub zwiększy dostępność społeczności lokalnej do działalności sportowej prowadzonej przez ten klub.

Art. 28 [Dotacja celowa dla klubów sportowych]

1. Klub sportowy, działający na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego, ~~niedziałający~~ w celu osiągnięcia zysku, może otrzymywać dotację celową z budżetu tej jednostki na podstawie uchwały, o której mowa w [art. 27 ust. 2](#), z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. [poz. 869](#), z późn. zm.¹⁾) w zakresie udzielania dotacji celowych dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych i ~~niedziałających~~ w celu osiągnięcia zysku.

2. Dotacja, o której mowa w ust. 1, ma służyć realizacji celu publicznego, o którym mowa w [art. 27 ust. 2](#), i może być przeznaczona w szczególności na:

- 1)
realizację programów szkolenia sportowego,
- 2)
zakup sprzętu sportowego,
- 3)
pokrycie kosztów organizowania zawodów sportowych lub uczestnictwa w tych zawodach,
- 4)
pokrycie kosztów korzystania z obiektów sportowych dla celów szkolenia sportowego,
- 5)
sfinansowanie stypendiów sportowych i wynagrodzenia kadry szkoleniowej
- jeżeli wpłynie to na poprawę warunków uprawiania sportu przez członków klubu sportowego, który otrzyma dotację, lub zwiększy dostępność społeczności lokalnej do działalności sportowej prowadzonej przez ten klub.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie dokonał rekapitulacji omawianego zagadnienia, który zważył, że: „**analiza przepisów prowadzi do wniosku, że w systemie prawnym finansów publicznych dotacje celowe do klubów sportowych mogą być udzielane w dwóch trybach. Pierwszy tryb to dotacje udzielone na podstawie art. 11–19a UPPiW (...). Drugi tryb wyznacza (...) uchwała podjęta przez organ stanowiący jednostek samorządu terytorialnego na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 USport w zw. z art. 221 ust. 4 UFP**”. Sąd stwierdził dalej, że za przyjęciem powyższego wniosku przemawia również zastrzeżenie sformułowane w art. 27 ust. 3 USport: „**sformułowanie takiego zastrzeżenia eliminuje ewentualne wątpliwości co do wzajemnej relacji przepisów dotyczących finansowania sportu zawartych w USport i innych ustawach, i potwierdza możliwość finansowania sportu w dwóch omówionych wyżej trybach, jak również nie pozwala na uznanie tego pierwszego za *lex specialis*, co mogłoby prowadzić do zastosowania reguły intertemporalnej, zgodnie z którą *lex specialis derogat legi generali***”. Argument za powołaniem się na art. 27 ust. 3 jest dość trafny, jednak nie może służyć nadinterpretacji przepisów dotacyjnych. Sąd zatem również przychylił się do argumentacji wskazanej powyżej, w zakresie dotyczącym derogacji przepisu ogólnego na rzecz szczególnego i co ważniejsze rozróżnił dwa tryby uzyskiwania finansowania przez kluby sportowe w ramach całej analizowanej konstrukcji przepisów art. 27 i 28 USport.

Wyrok WSA w Krakowie z dnia 16.04.2013, sygn. akt I SA/Kr 84/13.

- J.S.T. podejmując uchwałę w trybie art. 27 ust. 2 USport, może poprzestać na jej wykonaniu, uwzględniając lub też respektując z ostrożności normę określoną w art. 28 USport.

Może również wykorzystać jedynie regulacje art. 28 USport, derogując przepis ogólny – traktując uchwałę tzw. trybową w ramach art. 27 ust. 2 USport jako jedynie alternatywę

- skrajnie, uznając brak podstaw prawnych do powzięcia tejże uchwały z uwagi na przepis szczególny, wynikający z art. 28 USport.

*Sport profesjonalny i amatorski, a zaspokajanie
zbiorowych potrzeb ludności*

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku ustalił, że organizowanie rozgrywek w sporcie kwalifikowanym, aczkolwiek mieszczącym się w szerokim pojęciu kultury fizycznej stanowiącej zadanie własne gminy (art. 7 ust. 1 pkt 10 u.s.g.), nie będzie tożsame z wykonywaniem zadań należących do sfery zadań publicznych. Tym samym działalność polegająca na udziale klubu sportowego zorganizowanego w formie stowarzyszenia w rozgrywkach ligi zawodowej nie będzie stanowiła działalności pożytku publicznego.

II SA/Bk 241/09 – Wyrok WSA w Białymstoku LEX nr 580183 – wyrok z dnia 8 października 2009 roku.

Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie wskazał, że wspieranie udziału klubu sportowego w rozgrywkach ligi zawodowej nie stanowi zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty w rozumieniu art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.). Wspieranie udziału klubu sportowego w rozgrywkach ligi zawodowej nie stanowi zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty w rozumieniu art. 7 ust. 1 u.s.g. nawet wtedy, gdy uczestniczący w rozgrywkach klub zorganizowany jest w formie stowarzyszenia co do zasady nieprowadzącego działalności gospodarczej. Wobec tego nie jest dopuszczalne udzielanie dotacji z budżetu gminy na ten cel na podstawie art. 176 ust. 1 i art. 167 ust. 2 pkt 1 u.f.p. Działalność polegająca na udziale klubu sportowego zorganizowanego w formie stowarzyszenia w rozgrywkach ligi zawodowej nie stanowi działalności pożytku publicznego.

[II GSK 303/06 – Wyrok NSA w Warszawie](#) ONSAiWSA 2008/3/52 – wyrok z dnia 13 marca 2007 roku.

Dziękuję za uwagę

dr Jarosław Bączyk

kontakt mailowy:
j.baczyk@awf.katowice.pl
baczyk@pawelczyk.pl